

2016-06-13 16:00 CEST

Tänk tonkilometer och se möjligheter

Det kan vara intressant att se hur många ton gods som fraktas med lastbil, tåg och båt varje år. Men vill man verkligen se potential för minskade CO2-utsläpp när lastbilsgods läggs på tåg de långa sträckorna, då måste man utgå från transportarbetet. Ton är en del, avståndet en annan. Tillsammans utgör de transportarbetet: tonkilometer.

Ser man till godsmängd så är det enbart 8 procent av lastbilsgodset som fraktas längre än 30 mil och där godstågen skulle kunna ta emot en betydande överföring. Hela 71 procent av det som fraktas med lastbil sker inom samma kommun (43 %) eller inom samma län (28%) och där är tåg inte ett alternativ till lastbil idag. Detta enligt Trafikanalys rapport

”Godstransporter i Sverige – en nulägesanalys”.

Det här kan förefalla som nedslående siffror. Men för att se den verkliga potentialen till minskade CO₂-utsläpp från godstransporterna bör man se på godstransportarbetet, ton multiplicerat med kilometer=tonkilometer. Då ser siffrorna helt annorlunda ut.

Sjöfarten och vägtrafiken stod 2014 för 36 miljarder respektive 42 miljarder tonkilometer av det totala godstransportarbetet. Transportarbetet för gods med tåg uppgick 2014 till 21 miljarder tonkilometer, redovisar Trafikanalys i rapporten. För en transport av 1 ton gods med ett maximalt utsläpp av 1 kg CO₂, så kommer lastbilen drygt 2 mil och lastbåten drygt 20, men det eldrivna godståget i Sverige kommer över 900 mil. (en lastbil som körs på 100 procent HVO-diesel med drygt 90 procents CO₂-reduktion kommer nästan 20 mil)

Avståndet Trelleborg – Sundsvall är drygt 100 mil. Om en lastbil med trailer med 27 tons last åker denna sträcka så har den alltså gjort ett transportarbete på 27 000 tonkilometer. Liten godsmängd men stort transportarbete. Om 90 distributionslastbilar med 10 tons last kör i genomsnitt 30 km, så är det ett lika stort transportarbete som den enda trailerdragaren Trelleborg-Sundsvall. Men godsmängden är hela 900 ton jämfört med 27 ton.

Om vi då tänker oss att 35 stycken lastbilstrailers med en last på 27 ton lyfts upp på tåget för transporten Trelleborg-Sundsvall så blir transportarbetet hela 945 000 tonkilometer. Det är ett transportarbete som är större än 3 000 lastbilar med 10 tons last och körsträckan 30 km. Det blir mycket siffror men godsmängden för de 35 trailers som tar tåget är 945 ton jämfört med ca 30 000 ton som distributionsbilarna kör, men transportarbetet är lika stort. Nu har lastbilar i distributionstrafik en dieselförbrukning per mil som är lägre än trailerdragaren på landsvägen och distributionsbilarna kanske kör ca 10 mil på ett pass. Men det betyder ändå att ett enda godståg med 35 överflyttade lastbilstrailers denna sträcka, minskar dieselförbrukningen i samma storleksordning som över 500 distributionslastbilar

Om transportsektorn som står för ca 1/3 av Sveriges CO₂-utsläpp ska kunna bidra till att vi når våra klimatmål och blir en trovärdig röst internationellt, så behövs det många åtgärder som verkar i samma riktning. HVO-bränsle i en del av lastbilsflottan, bränseleffektivare fordon och kanske vi får laddbara

hybridbilar i distributionstrafiken i framtiden. Men att mer gods förs över från väg till sjöfart och järnväg är en så stor och bidragande åtgärd så att den inte bör tappas bort i ett ensidigt fokus på godsmängder i ton. Det ligger också i linje med EUs vitbok "Färdplan för ett gemensamt europeiskt transportområde" (EU-kommissionen 2011). Där sätts målet att 30 procent av vägtransporterna över 30 mil ska föras över till järnväg och sjöfart till år 2030. Den i särklass största CO2-minskningen görs för varje ton lastbilsgods som tar tåget den långa sträckan och sedan tar bilen för att komma ända fram.

Bloggen Hållbar logistik nästa vecka: Så mycket kan CO2-utsläppen minska med bättre samverkan mellan transportslagen och lastbilsgods på tåg de långa sträckorna genom landet, några räkneexempel.

Mats Hollander, Senior Advisor, Green Cargo

Green Cargo erbjuder näringslivet säkra, kapacitetsstarka och hållbara transporter till cirka 200 platser i Skandinavien och med partners når vi närmare 1000 i övriga Europa. Vårt transportarbete uppgick till 9,7 miljarder nettotonkm 2024. Nästan 98 procent av vårt totala transportarbete sker med eldrivna lok där elen uteslutande kommer från fossilfria källor. Varje vardag kör vi 31 miljoner nettotonkilometer och ersätter därmed 9 000 lastbilstransporter i vägnätet. Vi har 1 750 anställda, och har en årsomsättning på 4,2 miljarder SEK (2024).

Kontaktpersoner

Pressjour

Presskontakt

010-455 40 02

Stephan Ray

Presskontakt

Chef Kommunikation & Public Affairs

stephan.ray@greencargo.com